

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšera a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **LIGHT Gold s. r. o.**, se sídlem Na Poříčí 1041/12, Praha 1, zastoupeného JUDr. Tomášem Těmínem, Ph.D., advokátem se sídlem Karlovo náměstí 28, Praha 2, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2015, čj. 9343/15/5100-41453-711090, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 6. 2015, čj. 11 Af 26/2015 – 27,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 6. 2015, čj. 11 Af 26/2015 – 27, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 25. 3. 2015, čj. 9343/15/5100-41453-711090 (dále „napadené rozhodnutí“) Odvolací finanční ředitelství (dále „žalovaný“) zamítlo žalobcovo odvolání proti zajišťovacím příkazům vydaným Finančním úřadem pro hlavní město Prahu, územním pracovištěm pro Prahu 1.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze. Městský soud řízení o žalobě zastavil usnesením ze dne 2. 6. 2015, čj. 11 Af 26/2015 – 27, protože žalobce nezaplatil v soudem stanovené lhůtě soudní poplatek.

III.

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost. Namítl, že výzva k zaplacení soudního poplatku ze dne 16. 5. 2015, čj. 11 Af 26/2015 – 24, mu

nebyla nikdy doručena, neboť byla doručena pouze jeho zástupci. Podle § 42 odst. 2 věty druhé s. ř. s. však má-li účastník v řízení něco osobně vykonat, doručí se i jemu.

[4] Stěžovatel dále uvedl, že doručil městskému soudu žádost o osvobození od soudního poplatku dříve, než usnesení městského soudu o zastavení řízení nabylo právní moci. Toto tvrzení dokládal e-mailem ze dne 3. 6. 2015, doplněným osobním podáním ze dne 4. 6. 2015, jakož i e-mailem ze dne 3. 6. 2015, který městskému soudu zaslal stěžovatelův zástupce a opatřil jej zaručeným elektronickým podpisem. O této žádosti dosud městský soud nerozhodl, ačkoli byl podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu povinen zrušit napadené usnesení a o žádosti rozhodnout.

IV.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] Ačkoli stěžovatel v kasační stížnosti odkazuje výslovně na stížnostní důvody uvedené v § 103 odst. 1 a) a e) s. ř. s., z povahy věci mohl uplatnit jen důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy tvrzenou nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení.

[9] Stěžovatel nejprve namítl, že mu městský soud osobně nedoručil výzvu k zaplacení soudního poplatku. Tato námitka není důvodná.

[10] Ze spisu městského soudu Nejvyšší správní soud ověřil, že usnesením ze dne 6. 5. 2015, čj. 11 Af 26/2015 – 24, městský soud vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu ve lhůtě 10 dnů od doručení tohoto usnesení. Toto usnesení bylo doručeno do datové schránky stěžovatelova zástupce dne 11. 5. 2015.

[11] Podle § 42 odst. 2 s. ř. s. platí, že má-li účastník zástupce, doručuje se pouze zástupci. Má-li však účastník něco osobně vykonat, doručí se i jemu.

[12] Nejvyšší správní soud se v minulosti opakovaně zabýval tím, zda je zaplacení soudního poplatku úkonem, který musí účastník vykonat osobně. K této otázce se vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 22. 7. 2005, čj. 2 Afs 187/2004 - 69, č. 726/2005 Sb. NSS, kde konstatoval, že „*placení soudního poplatku není úkonem, který by musel vykonat účastník osobně, nýbrž se jedná o úkon, který může vykonat jeho zástupce. Z žádného ustanovení zákona č. 549/1991 Sb. neplyne povinnost poplatníka osobně zaplatit soudní poplatek. Jde proto o zastupitelné jednání a nedostatek osobního prvku jednajícího nezpůsobuje neplatnost či neúčinnost tohoto jednání.*“.

[13] Má-li tedy účastník v řízení zástupce, výzva k zaplacení soudního poplatku se doručuje podle § 42 odst. 2 s. ř. s. pouze tomuto zástupci. Zaplacení poplatku představuje zastupitelné jednání, kde nedostatek osobní aktivity poplatníka nezpůsobuje

neplatnost nebo neúčinnost takového úkonu. Důležité je jen to, aby byl soudní poplatek soudu zaplacen, avšak kdo tak fakticky učiní, je nerozhodné (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2013, čj. 2 Afs 79/2013 – 19). Tomuto názoru přisvědčuje i recentní judikatura Ústavního soudu; zmínit lze například nálezy ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07. Městský soud proto nepochybil, pokud k zaplacení soudního poplatku vyzval jen stěžovatelova zástupce.

[14] Stěžovatel namítl, že požádal městský soud o osvobození od soudního poplatku předtím, než usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci, a městský soud proto měl napadené usnesení zrušit. Tato námitka je důvodná.

[15] Podle § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o soudních poplatcích“) platí, že *„usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.“*

[16] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, čj. 5 Afs 1/2007 – 172, platí, že *„rozhodnutí soudu ve věci správního soudnictví nabývá právní moci (§ 54 odst. 5 a § 55 odst. 5 s. ř. s.) dnem, kdy bylo doručeno účastníkům, a to uplynutím posledního okamžiku tohoto dne. Účastník zaplatí soudní poplatek dříve, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku nabylo právní moci, i tehdy, učiní-li tak v den, kdy usnesení nabylo právní moci.“*

[17] Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 22. 10. 2008, čj. 1 As 31/2008 – 48, že *„pokud účastník doručí krajskému soudu návrh na osvobození od soudních poplatků před tím, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku nabylo právní moci, aplikuje se obdobně § 9 odst. 7 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích; krajský soud proto usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší a rozhodne o návrhu na osvobození od soudních poplatků.“*

[18] Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že kasační stížností napadené usnesení bylo zástupci stěžovatele doručeno dne 3. 6. 2015 a že v tentýž den zástupce stěžovatele doručil městskému soudu e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem stěžovatelovu žádost o osvobození od soudních poplatků. Podle citovaného rozhodnutí sp. zn. 5 Afs 1/2007 zaplatí účastník řízení soudní poplatek dříve, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku nabylo právní moci i tehdy, učiní-li tak v den, kdy usnesení nabylo právní moci. Nejvyšší správní soud byl veden úvahou, že procesní předpisy neupravují výslovné pravidlo, jakým způsobem stanovit přesný okamžik doručení písemnosti a neodvívá od tohoto okamžiku procesní důsledky rozhodnutí. S využitím obdobných důvodů, pomocí kterých byl okamžik nabytí právní moci doručovaného rozhodnutí stanoven až k uplynutí posledního okamžiku dne, kdy bylo rozhodnutí doručeno, lze argumentovat i ve vztahu k včasnosti uplatněné žádosti o osvobození od soudních poplatků. Jestliže byla tato žádost doručena soudu v den doručení rozhodnutí o zastavení řízení, je třeba ji považovat za doručenu dříve, než nabylo usnesení o zastavení řízení právní moci.

[19] Za těchto okolností bylo třeba analogicky postupovat podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, kasační stížností napadené usnesení zrušit a městský soud následně rozhodne o stěžovatelově žádosti o osvobození od soudních poplatků.

[20] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel vedle žádosti o osvobození od soudních poplatků rovněž soudní poplatek uhradil, a to dokonce několikrát (poplatek uhradil vedle stěžovatele rovněž jeho advokát) a rovněž různými způsoby (převodem z účtu, poštovní poukázkou, vylepením kolkových známek). Tato okolnost však nic nemění na tom, že se žadatel současně domáhal přiznání osvobození od soudních poplatků. Zda shledá městský soud tuto žádost důvodnou či nikoli, již bude předmětem rozhodování o této žádosti. Městský soud rovněž rozhodl usnesením ze dne 9. 6. 2015, čj. 11 Af 26/2015 - 59, o zamítnutí žádosti stěžovatele o zrušení kasační stížností napadeného rozhodnutí a o vrácení částky uhrazené na soudním poplatku. Stěžovatel nenapadl naposledy uvedené usnesení kasační stížností, brojil výhradně proti usnesení o zastavení řízení ze dne 2. 6. 2015, čj. 11 Af 26/2015 - 27. Lze proto pouze upozornit na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2015, čj. 10 Afs 236/2014 - 36, podle kterého „soud zruší usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci (§ 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). Pokud soudní poplatek nebyl do právní moci usnesení o zastavení řízení zaplacen, soud nemá pravomoc rozhodovat ve věci jinak, zejména nemá pravomoc zamítnout návrh na zrušení usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Eventuální nesouhlas žalobce s postupem krajského soudu, který usnesení o zastavení řízení nezrušil, byť pro to byly dle žalobce důvody, bude řešit Nejvyšší správní soud, a to v řízení o kasační stížnosti proti usnesení o zastavení řízení.“

[21] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zrušil kasační stížností napadené usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu (§ 110 odst. 1 s. ř. s.)

[22] V navazujícím řízení je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku (srov. § 110 odst. 4 s. ř. s.). Městský soud rozhodne v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (srov. § 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. října 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu